

SKATTEFRÅGOR

Åtskilliga frågor ha framställts rörande tillämpningen av de nya reglerna för beräkning av inkomst av en- och tvåfamiljsfastigheter och ytterligare problem komma säkerligen att dyka upp. I det följande skall ett försök göras att besvara de hittills inkomna frågorna. Red. är tacksam för diskussionsinlägg, allt i syfte att söka vinna klarhet om de gränsfall, som alltid visa sig vid tillämpning av en ny lagstiftning.

*

Fråga. På en stor tomt, som utgör en registerenhet, finnas tre byggnader. Varje hus är inrättat till bostad för en familj och utnyttjas också till bostad för en familj. Vilken metod skall användas för beräkning av inkomst av fastigheten?

Svar. Avgörande för tillämpningen för den nya schablonmetoden är, då fastighet endast användes till stadigvarande bostad, att fastigheten icke är inrättad till bostad för mer än två familjer. Betydelse tillmätas därvid icke bostädernas yttre anordnande. Det spelar sålunda icke någon roll om lägenheterna fördela sig på två hus på tomten eller inrymmas i en byggnad. Svaret på den framställda frågan blir alltså att, då fastigheten är inrättad till bostad för tre familjer, schablonmetoden icke skall tillämpas.

*

Fråga. Vad förstås med lagtextens uttryck "tomträttsavgäld eller liknande avgäld"?

Svar. I förarbetena har betydelsen av "liknande avgäld" icke angivits.

Med tomträtt avses en speciell nyttjanderättsform, vilken endast kan upplåtas av stad, annan kommun eller av kronan. Tiden för upplåtelsen är lägst 26 år högst 100 år. För nyttjanderätten utgår årlig avgäld. Enligt 13 § KL är innehavare likställd med ägare i beskattningsavseende. En med tomträtt likartad, äldre upplåtelseform är av städerna upplåten ärftlig och till tiden obestämd besittningsrätt till tomt. I innehavarens hand kallas tomten antingen "ofri tomt" eller "ofri grund". För denna besittningsrätt utgår en avgäld kallad tomtören. Även denna besittningsrätt är i beskattningsavseende att likställa med äganderätt, se förenämnda stadgande. Tomtören torde sålunda vara att anse såsom "liknande avgäld". I vissa städer finnas andra äldre upplåtelseformer av motsvarande innebörd. Även vissa äldre inrättningar kunde upplåta nyttjanderätter, vilka i innehavarens hand närmast innebära en äganderätt.

För tolkning av bestämmelsen om avdragsrätt för "tomträttsavgäld eller liknande avgäld" synes böra hållas i sikte innehavarens ställning i beskattningsavseende. Är innehavaren skattskyldig för tomten till fastighetsskatt, är utgående årlig ersättning till den som rent formellt är ägare att likställa med "liknande avgäld". Det bör observeras, att schablonmetoden här innebär att de tre procenten beräknas på ett taxeringsvärde, vari markvärde ingår.

Det motsatta fallet är vanligt arrende. Detta får givetvis icke avdragas, eftersom

bl. a. villaägaren taxeras enligt schablonen med utgångspunkt endast från byggnadens värde.

*

Fråga. En provinsialläkare äger en tvåfamiljsvilla, i vilken han har sin bostad i övre våningen och sin praktiklokal i bottenvåningen. Provinsialläkaren taxeras för sin praktik såsom för inkomst av tjänst. Hur skall inkomsten av villafastigheten beräknas?

Svar. I lagen behandlas endast ett fall, där fastighetens ägare använder sin villa dels till bostad och dels i annan förvärvskälla. Här åsyftas att ägaren bedriver rörelse i sin villa. I detta fall skall enligt lagen uppdelning ske.

Beträffande det i frågan angivna fallet finnes inget stöd i lagtext eller förarbeten. Tre möjligheter äro här tänkbara: Schablonen användes för hela villainkomstens beräkning; uppdelning sker i analogi med det nyssnämnda rörelsefallet; den gamla metoden användes för hela villan. Det sista alternativet skall tillämpas om hyresvärdet på orten för praktiklokalen överstiger två procent av taxeringsvärdet. Tjänsteinkomsten beräknas på sätt tidigare skett.

Det andra alternativet synes vara helt uteslutet av bl. a. det skälet, att fastighet aldrig kan vara investerad i förvärvskällan tjänst; de nya schablonreglerna innebära alltså icke någon ändring i detta hänseende.

Återstår det första alternativet för det fall att hyresvärdet av praktiklokalen icke överstiger två procent av taxeringsvärdet. Under inkomst av tjänst skall avdragas praktiklokalens hyresvärde enligt ortens pris.

*

Fråga. En sommarvilla eldhärjas midsommarafton och kan icke användas där-

efter. Vilken metod för inkomstberäkning skall tillämpas?

Svar. Den jämningsregel, som finnes för sådana fall där hinder för fastighetens normala användande uppstått, gäller enligt lagens formulering endast fastighet, som är avsedd att användas under hela året. Jämningsregeln är alltså icke användbar på föreliggande fall.

Eftersom eldsvåda inträffat i början av sommaren, kan fastigheten icke anses ha varit inrättad till familjebostad under större delen av den säsong, under vilken sommarvillan normalt utnyttjas och enligt grunderna för lagstiftningen synes någon taxering av inkomst av fastigheten ej böra ske. Alltså icke ens för tiden mellan skolavslutning och midsommarafton.

Skulle eldsvådan inträffa i augusti lär hänsyn icke kunna tagas därtill vid taxeringen utan denna verkställas enligt schablon på vanligt sätt.

*

Fråga. En gift kvinna äger såsom enskild egendom en enfamiljsvilla. Källarvåningen i villan utnyttjas av hennes make för en av honom bedriven rörelse, vilken tillhör honom såsom enskild egendom. På grund av villans belägenhet måste hyresvärdet av källarvåningen anses överstiga två procent av fastighetens taxeringsvärde. Skall schablonmetoden användas helt eller delvis?

Svar. Enligt lagens ordalydelse skall en uppdelning ske av taxeringsvärdet mellan bostadslägenheten och de för rörelse använda utrymmena, därest fastighetens ägare själv driver rörelsen. På bostadsdelen skall schablonen tillämpas, men ej på rörelsedelen. I det nu föreliggande fallet är rörelsens ägare icke ägare av fastigheten. Någon uppdelning av fastigheten bör

ej ske och, då hyresvärdet av rörelsedelen överstiger två procent av taxeringsvärdet, skall hela inkomsten av villan beräknas enligt vanliga regler och ej enligt schablon.

I detta sammanhang bör understrykas, att i normalfallet d. v. s. då makar, gifta enligt nya giftermålsbalken, icke ha någon enskild egendom, schablonregeln ej heller skall tillämpas i ett fall som det nyss angivna. Äger hustrun villan och har ensam lagfart samt äger mannen rörelsen gäller vad ovan sagts om makarnas enskilda egendom. Någon egendomsgemenskap finnes som bekant icke i de nya äktenskapen.

*

Fråga. Skulle i det fall som behandlas i föregående fråga, d. v. s. att villan är hustruns enskilda egendom och rörelsen mannens enskilda egendom, inträffa att hustrun avlider och villan enligt testamente tillfaller makarnas barn med äganderätt, dock med efterlevande maken förbehållen livstids nyttjanderätt, reser sig spørsmålet, om de ändrade förhållandena kunna föranleda tillämpning av annan beräkningsmetod.

Svar. Den efterlevande maken är i beskattningsavseende att anse såsom fastighetens ägare och då han driver egen rörelse i fastigheten skall uppdelning ske av fastigheten i en bostadsdel och en rörelse-

del. För den förstnämnda delen skall schablon användas, under det att för den sistnämnda vanliga beräkningsgrunder skola tillämpas.

*

Fråga. På en såsom annan fastighet taxerad fastighet finnes skog och en sommarvilla. För iordningsställande av trädgård kalhugges tomten. Köpeskillingen för det avverkade virket överstiger två procent av taxeringsvärdet. Skall schablontaxering ske?

Svar. I anvisningarna till 24 § KL talas om den genom viss användning "förvärvade årliga intäkten". Härmed förstås först och främst bruttointäkten av den ifrågasvarande användningen samt vidare den genomsnittliga årliga intäkten. Hänsyn skall med andra ord icke tagas till speciella omständigheter av mer eller mindre engångsnatur. Användes den i frågan omnämnda villan såsom ägarens sommarbostad skall schablonen tillämpas och skogsinkomsten alltså icke upptagas till beskattning.

I något särfall kan tänkas att intäkt av skogsbruk på en såsom annan fastighet taxerad fastighet kan bedömas vara av den storleksordningen att inkomsten därav utslagen på år överstiger två procent av taxeringsvärdet. Föreligger sådant förhållande skall schablonmetoden icke tillämpas.

D. H.

TAXERINGSHUMOR

ODE Till taxeringsnämnden.

Jag undrar huru Ni ser ut,
som sitta i taxeringsnämnden?
Är Ni ej snart kaputt och slut,
som städs skall företräda hämnden?

Men vad som för Er svårast är,
och säkert nog på nunan tär,
och som ej ger Er rast och ro,
det är att ständigt Ni skall tro,

att varje individ är en bedragare,
och Ni skall ränna runt som deras "jagare"
så själv Ni hetsas utan ro och rast,
till äntligen Ni får den stackar'n fast.

Är det då verkligen så illa ställt,
fast Pressen nog emellanåt har gnällt.
Har vår moral nu sjunkit ned såpass,
att män'skans syn på livet är så krass,

att hon sitt samvete kan ge som byte
för några kronor. *Ett moraliskt lyte*
jag ville kalla det . . . och Ert problem
blir att skapa fram ett fint system

istället för det vi nu vill kassera
som ofta visats kunna irritera.
Nej lägg nu pannans skinn i dubbla veck,
och sök fundera ut problemets gåta,
så skojar'n får "i räkningen ett streck"
och att till ingenting hans finter båta.

Åt svenska folket då Ni något skänkt,
som ger dem en moral, båd sund och ny,
och alla *hederliga* . . . har jag tänkt . . .
skall samla in åt Er . . . till en staty.

Räckte inte.

Taxeringsordföranden hade vid uppgörande av s. k. kontantkalkyl funnit, att lantbrukare M:s deklaration utvisade ett något väl lågt överskott för bestridande av de kontanta levnadskostnaderna. Med anledning härav ringer ordföranden upp herr M. och uttalar sin åsikt om deklarationen samt framhåller, att det nog blir nödvändigt att höja taxeringen, såvida ej nöjaktig förklaring kan lämnas.

Lantbrukare M: "Å, jasså, må då. Och jag som tyckte, jag tog till så bra, så jag trodde det skulle räcka."

Förtydligande.

Jag ber Er observera att någon förbättring av grunden har aldrig skett, varför grundförbättring ej kan komma ifråga.

Förenklat formulär

Att deklarationsblanketterna äro lika tillkrånglade i U. S. A. som här och skatterna lika höga berättade ett kronoombud som besökt Staterna. En förargad deklarat därinne menade på, att formulären kunde förenklas och tyckte att något utöver dessa tre frågor näppeligen behövdes:

Hur mycket pengar har Ni?
Var finns de?
Hur snart kan vi få dem?

Värdering.

Till Taxeringsnämnds:ordf. i X-stad. Beträffande höjning av min egen dekl. har jag ingenting att erinra, då värdet av gamla höns, endast kan bedömas av myndighet med vetenskaplig utbildning.

Högaktningsfullt
N. N.